

PÁLYÁZATI BESZÁMOLÓ

**A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve 53. kötetének kiadására
az NKA Közgyűjteményi Kollégiumának döntése alapján
a JPM 500 000,- Ft támogatást nyert.
Pályázati azonosító: 3588/00339**

A múzeum a kötetet a tervezett szerkesztési elvek szerint készítette el, a szakmai osztályok, illetve a kapcsolódó szakterületek (restaurálás, múzeumpedagógia) publikációi mellett a krónika, nemzetközi kapcsolatok és szemle rovatokban az újdonságok közzétételére helyezték a hangsúlyt. Ugyanezen okból történtek a tervezetthez képest kisebb tartalmi változtatások is. Ugyanis 2014. évben a JPM jeles munkatársa, a 70 éves Kárpáti Gábor régész munkássága előtt tisztelgett a múzeum egy konferencia rendezésével, és nagyon fontosnak tartottuk, hogy az itt elhangzott új kutatási eredmények legjava is mielőbb – e kötet keretében- publikálásra kerüljön. Ezért a megvalósult kötet a tervezetthez képest újabb tanulmányokkal egészült ki. Ugyanakkor egyes tervezett tanulmányok –amelyek elkészítését technikai és egyéb okok hátráltatták- végül nem kerültek be a jelen kötetbe. Ezek publikálását reményeink szerint a következő kötetben már meg tudjuk tenni. Az aktualitások jegyében a múzeumpedagógiai rovat múzeumi marketing tanulmánnyal is bővült, s a „Szemle” rovatban a legfrissebb, igazi kuriózumként létrejött múzeumi kiadvány ismertetését helyeztük el.

A rezümék szakfordítását az egyes szakterületeken járatos szakfordítókra bíztuk. A tördelést, nyomdai előkészítést a Naturinfo Bt. végezte, Dr. Ábrahám Levente ügyvezető a szerkesztési kérdésekben is sok segítséget adott a munka folyamán. Javaslatára a kötet szerkezetében történt egy változtatás: a kötet szerzői/ elérhetőségi adataik nem kerültek a könyv végén felsorolásra, hanem ezek a ma már egyre fontosabb információk/ a szerzőkkel egyeztetve/, a tanulmányok első oldalán kaptak helyet.

A sokszerzős kötet létrehozása nem kis feladatot jelentett a szerkesztő munkatársak számára, amely munka egyben értékes munkakapcsolatok kiépítését is jelentette, s ezt a múzeum a jövőben is tudja kamatoztatni. A visszajelzések szerint a kötet sikeresnek mondható.

A JPM Évkönyve anyagi okok miatt kis példányszámban készült el (150 db), a példányok részben a munkában részt vevők tiszteletpéldányaiként (tiszteletdíjat a JPM nem tudott fizetni a szerzőknek) és a JPM szakmai osztályaira, szakkönyvtáraikba kerültek átadásra, illetve a közkönyvtárakba, közgyűjteményekbe való elhelyezést szolgálják. A pályázati kötelezettségnek megfelelően a JPM honlapján a kötet teljes anyaga korlátozás nélkül hozzáférhető. (Erről az igazolás külön dokumentumban szerepel.)

<http://www.pecsimuzeumok.hu/index.php?id=117>

(elérési útvonal: www.pecsimuzeumok.hu / Látogatóinknak / A JPM Évkönyve 53. kötet)

Gál Éva
JPM Történeti Osztály
szerkesztő

MELLÉKLET/1.

A JPMÉ 53. (Pécs, 2015.)

Bevezető

A Janus Pannonius Múzeum (JPM) évkönyvének 53. kötetét tartja kezében a tisztelt Olvasó. Mivel az utolsó, összevont szám (50-52. kötet) a 2007-ig terjedő időszak kutatási eredményeit mutatta be, e soron következő mostani kötetben az elmúlt évek sokrétű múzeumi tevékenységét reprezentáló válogatott tanulmányokat teszünk közzé.

2014-ben töltötte be 70. életévét a múzeum jeles munkatársa, Kárpáti Gábor régész. Ennek alkalmából a múzeum konferenciát szervezett, a pályatársak, tanítványok tudományos előadásaival tisztelegve munkássága előtt. A most megjelenő évkönyvet –amelyben az előadásokból készült számos írás is helyet kapott-, Kárpáti Gábor kollégánknak ajánljuk.

A kötetben a múzeum öt szakterületét (természettudomány, régészet, történettudomány, néprajz, képző- és iparművészet) felölelő tudományos munkák mellett, az ezekkel szoros kapcsolatban levő műtárgyvédelmi-restaurátori, múzeumpedagógiai és múzeumi marketing területeken született eredmények is természetesen megjelennek. Továbbra is fontos szempontnak tartjuk, hogy a múzeumi évkönyv kiemelten a megyei hatókörű pécsi Janus Pannonius Múzeum gyűjteményeinek, kutatási eredményeinek, szakmai-infrastrukturális fejlesztéseinek, könyvkiadási tevékenységének, hazai, nemzetközi szakmai projekteken való munkásságának bemutatását szolgálja. A kötetben a múzeum munkatársainak tanulmányai mellett olyan írásoknak is örömmel helyet adtunk, amelyek külső kutatók tollából, a JPM gyűjteményi anyagának feldolgozásával születtek. A múzeum az elmúlt években több jelentős nemzetközi projektben is részt vett (és részt vesz napjainkban is.) Ezekből ebben a kötetben egy rendkívül érdekes kutatási terület – a légirégészet- eredményeiről tudunk hírt adni. A kötet végén, a Szemle rovat keretében pedig szeretnénk jelentős publikációkra, kötetekre felhívni a figyelmet. Ennek nyomán olvasható recenzió a 2014-ben, - a JPM és Pécs M. J. Város Önkormányzatának közös kiadásában - megjelent, a roma holokauszt újabb kutatási eredményeit összefoglaló konferencia kötetéről, amely igazi szakmai csemegének számít.

A hosszú évekig megszokott A/4-es formátum helyett, a sokféle tanulmánykötet esetében már jól bevált B/5-ös formát választottuk, a borítóterv pedig a nemrég megszületett új JPM arculat jegyében készült. Reméljük, hogy a megújult forma, a gazdag beltartalom együttesen szolgálja a szakmai munkát és az érdeklődő közönséget.

Walterné Müller Judit

mb. múzeumigazgató

Gál Éva

JPM/történész-főmuzeológus
szerkesztő

MELLÉKLET/ 2.

JPMÉ 53. / TARTALOM

BEVEZETŐ	5
Gábor Olivér – Gál Éva – Gáti Csilla – Kiss Magdolna – Millei Ilona: Kárpáti Gábor köszöntése.....	7
TERMÉSZETTUDOMÁNYOK	
Dénes Andrea: A Villányi-hegység tájhasználatának történetéhez. Tájhasználat a 20. századig, nagyharsányi területtörténetek botanikai megközelítésből.....	11
Kisbenedek Tibor: Adatok a Janus Pannonius Múzeum Természettudományi Osztálya egyenesszárnyú (Orthoptera) gyűjteményéből.....	27
RÉGÉSZET	
K. Zoffmann Zsuzsanna: A Mészbetétes kerámia népességének embertani leletei Szederkény és Versend lelőhelyekről.....	39
K. Zoffmann Zsuzsanna: Baranya megye őskori embertani leleteinek áttekintése.....	57
Gábor Olivér: Pécs/Sopianae késő antik temetői építészetének belső kronológiája.....	63
Kovaliczky Gergely: Régészeti feltárások Pécs, Sopianae téren. Összefoglaló jelentés.....	71
Szabó Máté: Baranyai villák légifelvételeken.....	87
Nagy Balázs – Princz Diána: A Pécs, Tettye téri reneszánsz villa és derviskolostor éremanyaga.....	115
Kohári Gabriella: Kísérleti régészeti tevékenység a visegrádi Királyi Palota magánkonyhájában.....	125
Rayman János: A kővágószőlősi tallérlelet.....	141
TÖRTÉNETTUDOMÁNYOK	
Gerner Zsuzsanna: Memoriae causa – emlékül: Szövegszerkesztés, témaválasztás és normaorientáltság a 18-19. század fordulójáról származó két emlékkönyvben.....	151
Tegzes Ferenc: A Pécsi Dalárda a zászlószalagok tükrében.....	173
Millei Ilona: A Pécsi Dalárda zászlója, zászlószalagjai a Janus Pannonius Múzeum gyűjteményében.....	183
Gál Éva: Bálozás Pécsen a múzeumi források tükrében.....	195
Kincses Károly: Regensburgtól Sulináig és vissza. Eilingsfeld János hajóskapitány fotográfiai hagyatéka a 20. század első feléből.....	207
Pásztor Andrea: A pécsi Pius Kollégium kertjének története.....	231
Mendöl Zsuzsanna: Építmények és kiadványok az idegenforgalom szolgálatában Pécsen 1930-1945.....	245
NÉPRAJZ	
Vándor Andrea: Migráció a Duna térségében. Hét múzeum – egy kiállítás.....	261
Kőszegi Gábor: Szemelvények a Pécsi Városi Múzeum Látogatóinak Könyvéből.....	271
KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET	
Kovács Orsolya: Az 1906-os milánói kiállításra készült váza a Janus Pannonius Múzeum Zsolnay gyűjteményében.....	291
Kistelegdi István - ifj. Kistelegdi István: Az építésztörténettől az épületenergetikáig. Az egykori pécsi Megyeháza, a mai Modern Magyar Képtár rekonstrukciója és bővítése.....	301
MŰTÁRGY- ÉS MŰEMLÉKVÉDELEM	
Horváth Zsuzsanna: A Kiskassa-téglaház avar leleteinek restaurálása.....	313
Fertői Miklós: A Janus Pannonius Múzeum 16-17. században készült bútorainak restaurálása.....	317
Millei Ilona: Helyreállított régies típusú bosnyák főköttők.....	325
MÚZEUMPEDAGÓGIA, MÚZEUMIMARKETING	

Varga Ágnes – Dénes Andrea – Török Ildikó: Múzeumpedagógia és múzeumandragógia a JPM Természettudományi Osztályán (2009-2014).....	335
Gardánfalviné Kovács Magdolna: Múzeumpedagógiai lehetőségek a Janus Pannonius Múzeum Régészeti Osztályán.....	345
Pásztor Andrea: Múzeumpedagógiai fejlesztések a Padlásán.....	353
Gál Éva: Siketek és nagyothallók a múzeumban.....	363
Kárpáti Kata: Projektnapok a Janus Pannonius Múzeum képzőművészeti kiállításáiban.....	369
Gerner András: Közösség, közönség – a marketing és a kommunikáció kihívásai a Janus Pannonius Múzeumban.....	377

KRÓNIKA

Tillai Gábor: „Botanizálás a Múzsák Kertjében”. Az ismeretterjesztés és közművelődés kiemelkedő eseményei a Janus Pannonius Múzeumban (2007-2013).....	383
--	-----

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Gáti Csilla – Bertók Gábor: ARCLAND projekt 2010-2015. A JPM Régészeti Osztályának nemzetközi pályázata.....	391
--	-----

SZEMLE

Márfi Attila: Tanulmánykötet a roma holokausztról. A lágerek népe. Névtelen romák holokausztja.....	401
---	-----